

دۇنيادىكى ئون چوڭ ئېپوس

بىرۈۋىڭ يالماۋۇزنى بويسۇندۇرۇش

(ئەنگلىيە)

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

دۇنيادىكى ئون چوڭ ئېپوس

بېئوۋۇفنىڭ يالماۋۇزنى بويسۇندۇرۇشى

ئاپتورى : ئىسمىز (ئەنگلىيە)

تەرجىمە قىلغۇچىلار : ئوسمانجان مۇھەممەت
ھەزرىتى ئەلى بارات

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

بۇ كىتاب جىلىن فوتو سۈرەت نەشرىياتىنىڭ 1994 - يىلى 4 -
ئاي 1 - نەشرى، 1994 - يىلى 4 - ئاي 1 - باسمىغا ئاساسەن تەرجىمە
ۋە نەشر قىلىندى.

本书根据吉林摄影出版社 1994 年 4 月第 1 版 1994 年 4 月第
1 次印刷本翻译出版。

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەنۋەر قاسىم
مەسئۇل كوررېكتورى: گۈلشەھەر نېغمەت
پىلانلىغۇچى: ئەركىن ئىبراھىم پەيدا

دۇنيادىكى ئون چوڭ ئېپوس
بېئوۋۇفنىڭ يالماۋۇزنى بويىسۇندۇرۇشى
ئوسمانجان مۇھەممەت
تەرجىمە قىلغۇچىلار: ھەزرىتى ئەلى بارات

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348-نۆ)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى تارقاتتى
شىنجاڭ لۇڭ يىدا باسمىچىلىق چەكلىك شىركىتىدە بېسىلدى
850×1168 م.م، 32 فورمات، باسما تاۋىقى: 7.375
2005 - يىلى 7 - ئاي 1 - نەشرى
2005 - يىلى 7 - ئاي 1 - بېسىلىشى
تىراژى: 1-4000

ISBN7-228-09508-1

(ئومۇمىي باھاسى 110.00 يۈەن) يەككە باھاسى: 11.00 يۈەن

图书在版编目(CIP)数据

贝奥武甫降妖记/史维存撰文;王力绘;吾斯曼江·穆合买德,艾孜尔提艾力·巴拉提译. —乌鲁木齐:新疆人民出版社,2005.8

ISBN 7-228-09508-1

I. 贝… II. ①史… ②王… ③吾… ④…艾 III. 史诗—英国—古代—维吾尔语(中国少数民族语言) N. I561.22

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2005)第 083756 号

责任编辑:艾尼瓦尔·哈斯木

责任校对:古丽夏尔·尼合买提

出版策划:艾尔肯·伊不拉音·飞达

新疆人民出版社出版

(乌鲁木齐市解放南路348号 邮编:830001)

新疆新华书店发行

新疆隆益达印务有限公司印刷

850×1168毫米 32开本 7.375印张

2005年7月第1版 2005年7月第1次印刷

印数:1—4000

ISBN 7-228-09508-1

单价:11.00元(总定价:110.00元)

قىسقىچە مەزمۇنى

سوغۇق، قاقاس شىمالىي ياۋروپا زېمىنىدا دانىيە پادىشاھى روسكا ئۆزى نازارەتچىلىك قىلىپ سالدۇرغان «مارال سارىيى» پۈتۈشى بىلەنلا ئادەمخور يالماۋۇز گوفاندانىڭ ھۇجۇمىغا ئۇچرايدۇ. كۈنلەر، يىللار ئۆتۈدۇ، سانسىزلىغان سانغۇن - سەرۋازلار يالماۋۇزنىڭ لەززەتلىك يېمىگە ئايلىنىپ كېتىدۇ. بۇ خەۋەر يىراق دىياردىكى گوت قەبىلىسىنىڭ پالۋانى بېئوۋۇفنىڭ قولىغا يېتىدۇ. بېئوۋۇف بۇ خەۋەرنى ئاڭلاپ ھەيران قالىدۇ - دە، ئون تۆت پالۋاننى باشلاپ دانىيەگە ياردەمگە كېلىدۇ ۋە يالماۋۇزغا جەڭ ئېلان قىلىدۇ. بېئوۋۇف يالماۋۇز گوفاندانىڭ بىر قولىنى قايرىپ تاشلايدۇ. شۇنىڭ بىلەن يالماۋۇز گوفاندا سازلىقتىكى ئۇۋىسىغا قېچىپ كېتىدۇ. ئۇزۇن ئۆتمەي بېئوۋۇف يالماۋۇزنىڭ سازلىقتىكى ئۇۋىسىغا بېرىپ، ئانا - بالا يالماۋۇزلارنى بىراقلا ئۆلتۈرۈپ، دانىيەنىڭ تىنچلىقىنى ئەسلىگە كەلتۈرىدۇ. پالۋان ئۆزىنىڭ تۆھپە - نەتىجىلىرىگە يارىشا شان - شەرەپ قۇچىدۇ. بېئوۋۇف ۋەتىنىگە قايتقاندىن كېيىن ئۆز دۆلىتىدە ئەللىك يىل پادىشاھ بولىدۇ. ئويلىمىغان يەردىن بېھساب بايلىقىنى بېسىپ ياتقان بىر زەھەرلىك ئەجدىھاننىڭ ھۇجۇمىغا ئۇچرايدۇ. بېئوۋۇف ياشىنىپ قالغان بولسىمۇ، ئەجدىھا بىلەن قاتتىق ئېلىشىپ، ئۆزىنىڭ ھاياتى ۋە ئىسسىق قېنى بىلەن مىللىي قەھرىدە مانلىق داستاننى يېزىپ چىقىدۇ.

مۇندەرىجە

بىرىنچى قىسىم	دانىيە خان ئوردىسىغا ئاپەت ياغقانلىقى 1
ئىككىنچى قىسىم	بېئوۋۇفنىڭ لەشكەر تارتىپ چىققان- لىقى 8
ئۈچىنچى قىسىم	پادىشاھ روسكانىڭ كاتتا زىياپەت راسلاپ مېھمانلاردىن ھال سورىغانلىق- قى 19
تۆتىنچى قىسىم	پالۋاننىڭ گۇفاندانى قەتلە قىلىش ئۈ- چۈن جەڭ ئېلان قىلغانلىقى 34۰۰۰
بەشىنچى قىسىم	پادىشاھ روسكانىڭ زىياپەت راسلاپ غەلىبىنى تەبرىكلىگەنلىكى 47
ئالتىنچى قىسىم	قېرى يالماۋۇزنىڭ مارال سارىيىدىن ئۆچ ئالغانلىقى 69
يەتتىنچى قىسىم	سازلىقتا ئانا يالماۋۇزنى ئۆلتۈرۈپ تۆھپە ياراتقانلىقى 80

زەپەر قۇچۇپ قايتىپ كەلگەنلىكى، پادشاھنىڭ كاتتا تارتىۋىقىلى- خانلىقى 105	سەككىزىنچى قىسىم
زەپەر قۇچقان پالۋانلار 117	توققۇزىنچى قىسىم
ھېرانىڭ پالۋانلارنى زىياپەت بىلەن كۈتۈۋالغانلىقى 132	ئونىنچى قىسىم
پالۋان لىساننىڭ شاھلىق تەختىگە ئولتۇرغانلىقى 150	ئون بىرىنچى قىسىم
ياقۇت ئوغرىسىنىڭ يىرگىنچلىك ئەجدىھا ئوردىسىغا كىرىپ قالغانلىقى 167	ئون ئىككىنچى قىسىم
يىرگىنچلىك ئەجدىھاننىڭ گود زېمىنىغا پاراكەندىچىلىك سالغانلىقى 178	ئون ئۈچىنچى قىسىم
ئاق چاچلىق پالۋاننىڭ يىرگىنچلىك ئەجدىھا بىلەن ئېلىشقانلىقى 188	ئون تۆتىنچى قىسىم
ئەجدىھا ئولتۇرگەن پالۋاننىڭ لەھەت يولىغا ماڭغانلىقى 204	ئون بەشىنچى قىسىم
مەرھۇم پالۋاننىڭ نام - شەرىپىنىڭ ئەبەدىيەتتە تارقالغانلىقى 219	ئون ئالتىنچى قىسىم

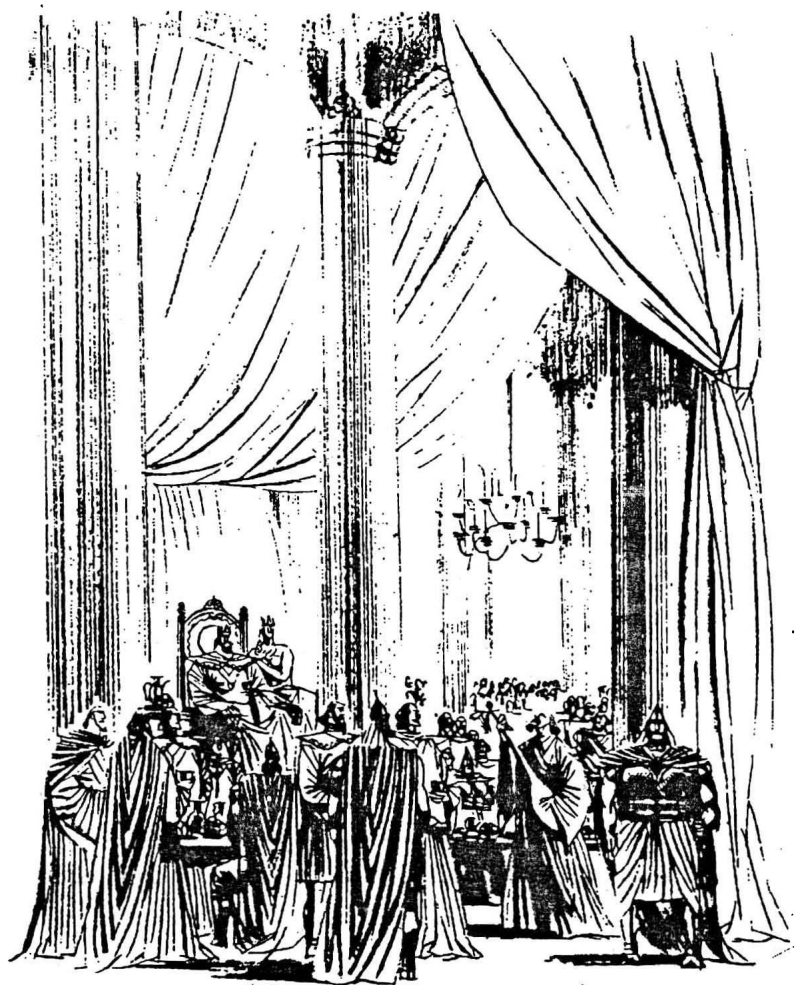
بىرىنچى قىسىم

دانيە خان ئوردىسىغا ئاپەت ياغقانلىقى

ناھايىتى مۇقەددەم زامانلاردىن تارتىپلا نۇرغۇن قەدىمكى قەھرىمان مىللەتلەر ئارىسىدا ئاجايىپ رىۋايەتلەر تارقىلىپ كەلگەن.

ياۋروپانىڭ شىمالىي قۇرۇقلۇقىدا دانيىلىكلەر، گوتلار ۋە شىۋىتلار تۇراتتى. ئۇلار ئەۋلادتىن - ئەۋلادقا بۇ باي، گۈزەل زېمىندا ياشاپ، ئۆزلىرىنىڭ ھەسرەتلىك، داستانسىمان كۈنلىرىدىن ئۆتكۈزدى.

دانيىنىڭ مۇستەبىت پادىشاھى خېلمۇ ئۆلگەندىن كېيىن ئەلنى مالىمانچىلىق باستى. ئاۋام - پۇقرالارنىڭ ھايات - ماماتى، دەرد - ھالى بىلەن ھېچكىمنىڭ كارى بولمىدى. ئۇلار ھامان بىر كۈنى بىزنى ئازاب دېگىزىدىن قۇتۇلدۇرىدىغان بىر دانا پادىشاھ چىقىدۇ، دەپ تەشنا بولۇشتى. نىھايەت، بىر كۈنى ئەتىگىنى زۇمرەتتەك دېڭىزدا لىقمۇلىق ئالتۇن - كۈمۈش قاچىدا - لانغان قولۇق ئېقىپ كەلدى، قولۇقتا يۆگەككە يۆگەپ قويۇلغان بىر بوۋاق ياتاتتى، بوۋاق بېشىنى بىر باغلام بۇغداي باشقىنىڭ ئۈستىگە قويۇۋالغانىدى. بۇ «بۇغداي ئوغلى» چوڭ بولغاندىن كېيىن دانيىنىڭ دانا پادىشاھى بولۇپ، ئەل - يۇرتقا ئامان - ئېسەنلىك ئېلىپ كەلدى، بەخت - سائادەت ئاتا قىلدى. ئەلئۇمۇ كۈندىن - كۈنگە قۇدرەت تاپتى. ئۇ پادىشاھ شىردى - دانيە «قالقىنى» دەپ ئاتالدى. كۈنلەر ئايلارغا يەتتى، ئايلار يىللارغا يەتتى. بۇ ھۆرمەتلىك مۆتىۋەر پادىشاھقا قېرىلىق يېتىپ، لەھەت

يولغا سەپەر قىلدى. ئۇنىڭ ۋەسىيىتىگە ئاساسەن ئوغلى «بۇغ-
داي» بېئۇل، ۋەزىر - ۋۇزىرالار ۋە ئاۋام پۇقرالار پادىشاھنى
«دېڭىزغا دەپنە» قىلدى.

دېڭىزدىن لىيەپ كەلگەن دانىيىنىڭ بۇ نىجاتكارنىڭ جەسىد-
تى ئەگرى بويۇنلۇق ياغاچ قولۋاقتا سېلىندى، ئۇنىڭ يەلكىلىرى
ئۈنچە - مارجانلار بىلەن بېزەلدى. ئۇنىڭ ھايات چاغلىرىدىكى
ئۇلۇغ تۆھپىلىرىگە تەققاسلاش ئۈچۈن يېنىغا دۇبۇلغا - ساۋۇت،
قىلىچ - شەمشەر، ئالتۇن - كۈمۈش قويۇلدى. بېشىغا زەر يىپ
كەشتىلەنگەن جەڭ بايرىقى قويۇلدى. قولۋاق دېڭىز دولقۇنىدا
يىراقلارغا ئېقىپ كەتتى. ئۇنى ئۈزىتىش ئۈچۈن كەلگەنلەر قات-
تىق ھەسرەتلەندى، ئاھ-ۋازار دېڭىز شاۋقۇنلىرىنى بېسىپ
چۈشتى...

نۇرغۇن يىللار ئۆتۈپ كەتتى. دانىيە پادىشاھىنىڭ ئورنىنى
«بۇغداي» بېئۇل ئوغلى «يېرىم دانىيىلىك» خافدانغا بەردى.
خافداننىڭ ئۈچ ئوغلى، بىر قىزى بار ئىدى. ئۇلار: «سېپاھ
نەيزىسى» خايلوگ، «شەرەپ نەيزىسى» روسكا، «ياخشى ئادەم»
خارجا ئىدى. ئۇنىڭ بىر قىزى كېيىن شىۋىتسىيە پادىشاھى
ئونىرانىڭ خانىشى بولدى. كېيىن «شەرەپ نەيزىسى» روسكا
خانلىق ئورنىغا ۋارىسلىق قىلىپ، دانىيە پادىشاھىنىڭ خانلىق
ئورنىدا ئولتۇردى.

روسكا خانلىق ئورنىدا ئولتۇرغاندىن كېيىن ئاۋام - پۇقرا-
لىرىنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولدى. نۇرغۇن بەرنا سەركەردىلەر
تەرەپ - تەرەپتىن ئۇنىڭ بارگاھىغا يىغىلدى. ئەل ئىچى ئاجايىپ
خۇشال كەيىپىياتقا چۆمدى. ئۇ ئۆزىنىڭ تۆھپىلىرىنى ئەۋلادلارغا
يەتكۈزۈش، ئاۋام - پۇقرالارغا مېھرى - شەپقەت قىلىش ئۈچۈن
جاھاندا تەڭداشسىز سەلتەنەتلىك قەسىر سالىدى ۋە ئۇ قەسىرنى
«مارال قەسىرى» دەپ ئاتىدى. قەسىر پۈتكەندىن كېيىن كاتتا
زىياپەت بەردى، زىياپەت قاتتىق قىزىپ كەتتى. نەغمە - ناۋالار

ياغرىدى، رەققاسلا لەرزىان ئۇسسۇل ئوينىدى. ھۆكۈمرانلار، ئاۋام - پۇقرالار شاد - خۇراملىق، بەخت - سائادەت قوينىغا چۆمدى. روسكا بۇ ھالدىن مەستۇ - مۇستەغرەت بولدى، لەۋزىدە تۇرۇپ، پۈتۈن بايلىقىنى سانغۇن - سىپاھلارغا، ۋەزىر - ۋۇزرا - لارغا، ئاۋام - پۇقرالارغا، پازىل - ئەللىملارغا ھەدىيە قىلىپ بېرىۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن قەسىرنى شادلىق سادالىرى قاپلىدى. غەزەلخانلار: «قادىر ئاللا دۇنيانى ياراتتى، گۈزەل زېمىن دېڭىز - غا باقتى. ئۇلۇغ شاھ قۇياشقا ئوخشاش، نۇر، بەخت، ئۈمىد ئەكەلدى. ياپراقلىرىڭىز زېمىننى بېزىدى، ھاياتىڭىز ئەۋلادلارنى كۆپەيتتى.» دەپ غەزەل ئېيتىشتى.

جاھاننىڭ ئىشلىرىنى پەرەز قىلماق تەس. روسكا ۋە ئۇلار - نىڭ پۇقرالىرى ناخشا ئېيتىپ، ئۇسسۇل ئويناپ، مەي - شاراب - لارنىڭ كەيىپى تۇتقان چاغلاردا ئاپەت ياغدى. زۇلمەت قوينىدا يۈرگەن بىر يالماۋۇز ئىنسانلار دۇنياسىدىكى بۇ شادلىققا چىددە - يالماي نىجىس تىرىناقلىرىنى مارال قەسىرىگە سوزدى.

بۇ يالماۋۇزنىڭ ئىسمى گوفاندا ئىدى. ئۇ پۈتكۈل دالانى ئىگىلىۋالغانىدى، نۇرغۇن يىللاردىن بېرى پاسكىنا سازلىقنىڭ تېرەن يەرلىرىدە ياشاپ كەلگەنىدى. ئۇ نۇرغا ئۆچ ئىدى. ئىنسان - لار دۇنياسىنىڭ شادلىقىدىن ئەسلىي خەۋىرى يوق ئىدى. بىر كۈنى زېمىنغا تۈن پەردىسى يېيىلغاندا ئۇ دالدىن چىقىپ، ناخشا ئاۋازى چىقىۋاتقان ھەيۋەتلىك قەسىرگە قاراپ كەلدى. ئۇ ئىشىك يۈچۈقىدىن قەسىر ئىچىگە مارىلاپ قارىدى. قەسىر ئىچىدە پادە - شاھنىڭ نۆكەرلىرى - مۇھاپىزەتچىلىرىنىڭ تاتلىق ئۇيقۇغا كەت - كەنلىكىنى كۆردى، ئۇلار مەي - شارابلارنى قانغۇچە ئىد - چىپ، ئاش - تائاملارنى تويغۇچە يېگەنىدى، خۇددى كۈندە - دۈزى زىياپەتتە شاد - خۇراملىققا چۆمگەندەك قىلاتتى. ئۇلاردا غەم - قايغۇ دېگەنلەردىن ئەسەرمۇ يوق ئىدى. رەزىل يالماۋۇز گوفاندانىڭ شۇ زامان ياۋايىلىقى تۇتۇپ شىددەت بىلەن قەسىرگە

ئېتىلىپ كىردى. ئۆتكۈر تىرناقلىرى بىلەن ئون بەش نۆكەرنى تۇتۇپ، بىر - بىرلەپ يەۋەتتى. قەسىر ئىچىنى قان ھىدى بىر ئالدى. بۇ نۆكەر يىگىتلەر شېرىن ئۇيقۇدا يالماۋۇزنىڭ قۇربانى بولدى. يالماۋۇز قايتار چېغىدا يەنە پۈتۈن ئەزايدىن قان ئېقىپ تۇرغان ئون بەش نۆكەرنى كېيىن يېيىش ئۈچۈن قانىتىغا يۆگەپ، ئۆڭكۈرگە ئېلىپ كەتتى.

تالڭ نۇرى زۇلمەت دەرۋازىسىنى ئاچتى. كىشىلەر ئۇيقۇ دۇنياسىدىن رېئال دۇنياغا كەلدى. قەسىردىكى ئېچىنىشلىق مەنەزىرلەردىن كىشىلەر ھەيرانۇ ھەس بولۇشتى. شادلىقتىن ئەسەر - مۇيوق ئىدى. قاباھەتلىك كەيپىيات ھۆكۈم سۈرەتتى. ئۇرۇق - تۇغقان، دوست - بۇرادەرلىرىدىن ئايرىلغان كىشىلەر ئاللا - توۋا سېلىشتى، ياقا يىرتىپ يىغلاشتى. پادىشاھ روسكا بىلەن ۋەزىر - ۋۇزىرلارنىڭ چىرايلىرىنى غەم بۇلۇتلىرى باستى، يۈرەك - باغرىنى ھەسرەت ئوقلىرى يارا قىلدى. كىشىلەر زېمىن ئۈستىدە قالغان يالماۋۇزنىڭ ئاياغ ئىزىدىن يالماۋۇزنىڭ غايەت زور كۈچتۈڭگۈر ئىكەنلىكىنى، ئۇنى يېڭىش بەسى مۇشكۈل ئىكەنلىكىنى، دانىيە ئاسمىنى قاپلاپ تۇرغان بالايىئاپەت تۇمانلىرىنى تارقىتىۋېتىشنىڭ قىيىنلىقىنى بىلىشتى.

ئويلىمىغان يەردە ئىككىنچى كۈنى كېچىسى ئۇ يالماۋۇز يەنە قەسىرگە كېلىپ، دانىيىلىكلەرنىڭ خان سارىيىنى قانغا بويىۋەتتى. يالماۋۇز نۆكەرلەرنىڭ ساۋۇت - دۇبۇلغىلىرىنى چەيلەپ، ئۇلارنىڭ قانلىرىنى ئىچىپ، گۆش - سۆڭەكلىرىنى يېدى، ھايال ئۆتمەيلا مۇقەددەس قەسىر يالماۋۇزنىڭ جەڭگاھىغا ئايلىندى. روسكا يالماۋۇزنىڭ بۇنداق قاتىل - شۈمپەنلىكى ئالدىدا ئامالسىزلىقتىن تىپىرلاپ كەتتى، نۆكەرلەر قەسىرنى داۋاملىق مۇھاپىزەت قىلىشقا جۈرئەت قىلالىمىدى. شۇنداق قىلىپ يالماۋۇز قەسىرنى ئىگىلىۋالدى.

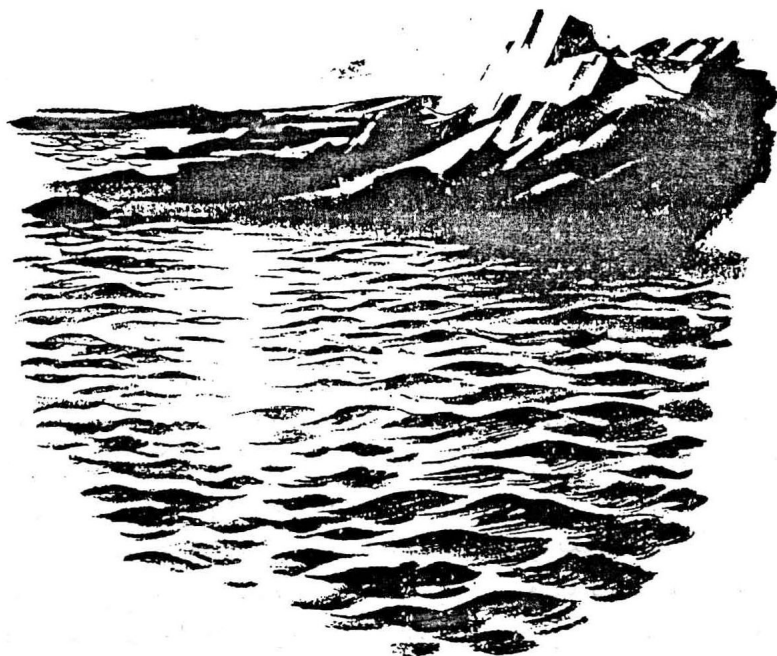
ئارىدىن ئون ئىككى يىل ئۆتتى. ئاپەتلىك قارا بۇلۇتلار

دانىيە ئاسمىنىنى قاپلىدى. يالماۋۇزنىڭ پايمالىغا ئۇچرىغان كى-
شىلەرنىڭ يۈرىكى ھەسرەت - قاباھەت تىغلىرى بىلەن تىلىنىدى.
غەپلەت ئۇيقۇسىغا كەتكەن پادىشاھ روسكانىڭ ئىرادىسى قاباھەت-
تىن ئاجىزلىدى. ۋەزىر - ۋۇزىرالار، پازىل، سانغۇنلار ھېچقان-
داق چارە - تەدبىر قىلالىمىدى، ئامالسىز قالدى. ئۇلار بۇ
يىرگىنچىلىك يالماۋۇزنىڭ قەيەردىن كەلگەنلىكىنى، قەيەرگە با-
رىدىغانلىقىنى بىلمىدى. ھەتتا يالماۋۇزنىڭ بۇنداق قورقۇنچلۇق
ھۇجۇمىغا قانداق تاقابىل تۇرۇشنىمۇ بىلمىدى. ئۇلار ئامال-
سىزلىقتىن ئىبادەتخانىلارغا نازۇ نېمەتلەرنى تەقدىم قىلىپ،
تەڭرىدىن ئېغىر تالاپەت باسقان دۆلەت بىلەن ئازاب ئىچىدە ئۆرتە-
نىۋاتقان خەلقنى نىجاد تاپقۇزغىن، دەپ تىلاۋەت قىلىشتى.
چەكسىز دېڭىزنىڭ ئايىغى نەدىدۇ؟ ئەزىم كېچىلىرىنىڭ تاڭ
نۇرى نەدىدۇ؟

ئىككىنچى قىسىم

بېئوۋۇفنىڭ لەشكەر تارتىپ چىققانلىقى

قورقۇنچىلۇق خەۋەر دېڭىزنىڭ شىمالىغا تارقالدى. گوتلار -
نىڭ زېمىنىدا ياشاۋاتقان بىر باھادىر بار ئىدى. ئۇ گوت پادىشاھى
ھېيرانىڭ نەۋرىسى ئىدى. ئۇ چىناردەك بەستلىك، كۈچ -
قۇدرەتتە تەڭداشسىز ئىدى. ئۇنىڭغا ئوتتۇز ئادەمنىڭمۇ كۈچى
يەتمەيتتى. شۇڭا كىشىلەر ئۇنى بېئوۋۇف دەپ ئاتىشاتتى.
ئۇ دانىيىلىكلەر يالماۋۇزنىڭ قىرغىنچىلىقىغا ئۇچرىغانلىق-
قى، ئۇلارنىڭ ھايات - ماماتىنىڭ خەتەرلىك ئەھۋالدا تۇرغانلىقى-
نى ئاڭلاپ، دەرغەزەپكە كەلدى - دە، دېڭىزدىن ئۆتۈپ، يالما-
ۋۇزنى يوقىتىپ، ئىزتىراپ ئىچىدە تىركىشىۋاتقان دانىيىلىكلەر-
نى نىجاد تاپقۇزۇشنى نىيەت قىلدى. پادىشاھ ھېيرا ئۇنىڭ بۇ
نىيىتىنى قوللىدى. گوت خەلقىمۇ ئۇنى ماختاشتى.
گوتلار ئورمانلىقىدىكى توم، ياراملىق دەرەخلەرنى كېسىپ،
ئۇستا ياغاچچىلارنى تاللاپ، دېڭىز بويىدا بېئوۋۇفنىڭ يىراققا
يۈرۈش قىلىشى ئۈچۈن كېمە ياساشقا كىرىشتى. ئۇلار قەھرىمان-
نىڭ دېڭىز دولقۇنلىرىنى يېرىپ، دانىيە خەلقىنى ئازاب - ئوقۇ-
بەتتىن تېزراق قۇتۇلدۇرۇشى ئۈچۈن يېنىك ھەم پۇختا جەڭ
كېمىسى ياساشتى. ئۇستىلار كېچەيۈ كۈندۈز توختىماي ئىشلەپ،
بىر ئاي دېگەندە تېز ئۆزىدىغان بىر كېمە ياساپ چىقتى. ئەگرى
بويۇنلۇق كېمىنىڭ باش تەرىپىگە ھەيۋەتلىك بىر بۆرىنىڭ ھەيكى-
لىنى ئويدى، بۆرىنىڭ پولىتىيىپ چىققان چوڭ - چوڭ كۆزلىرى

ئۇدۇلغا تىكىلگەندى. چوڭ ئېچىلغان ئېغىزىدىن ئۆتكۈر چىش-
لىرى كۆرۈنۈپ تۇراتتى. بۇ چىشلار ئۇنىڭ تەڭداشسىزلىقىنىڭ،
قورقماس، باتۇرلۇقىنىڭ سىمۋولى ئىدى. كېمىنىڭ ئىككى بى-
قىنىغا خۇددى ئۇچۇپ كېتىۋاتقان ئەجدىھاغا ئوخشاش چىرايلىق
گۈللۈك سىزىقلار ئويۇلغانىدى. كېمىگە دېۋىرقاي سۈركەلگەچكە
ئاپتاپتا تاۋلىنىپ تۇراتتى. خۇشبۇي پۇراق كېلىپ تۇراتتى.
بىئوۋۇ يېڭى ياسالغان بۇ كېمىگە قارىغىنىچە خۇشال بولۇپ
كەتتى. ئۈستاملارغا كۆڭلىدە رەھمەت - ھەشقالا دەيدى. ئۇ
گوتلاردىن ئون تۆت پالۋاننى تاللىدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسى پولات-
تەك ئەزىمەتلەر ئىدى. ئۇ ئۇلارغا ساۋۇت - دۇبۇلغا،
قىلىچ - شەمشەر، مۇستەھكەم قالقان تارقىتىپ بېرىپ، پۇختا
قوراللاندۇردى.

ئىللىق شامال چىققان بىر ئەتىگىنى بېئوۋۇ پالۋانلارنى

باشلاپ كېمىگە چىقتى، ئەل - يۇرت بىلەن خوشلىشىپ يىراق سەپەرنى باشلىدى.

قۇياش نۇرىدا بېئوۋۇف مەزمۇت تۇردى. چىرايلىرىدىن سۈر - ھەيۋىلىرى چىقىپ تۇراتتى. سۈرلۈك كۆزلىرىدىن غەلىبە ئىشەنچىسى نامايان بولاتتى. پالۋانلار كېمىنى كۈچەپ ھەيدىدى، پالاق سۇغا ئۇرۇلدى، ئىككى تەرەپكە سۇ چاچرايتتى.

ئاستا - ئاستا قاراڭغۇ چۈشۈپ تۈن پەردىسىدە يۇلتۇزلار چاقنىدى. دانىيىلىكلەرنىڭ ئۈمىدىنى ئېلىپ ماڭغان كېمە مەن - زىلگاھقا بارغانسېرى يېقىنلاشتى. پالۋانلار قاتتىق تىت - تىت بولۇپ كەتتى. يۇلتۇزلارنىڭ يورۇقىدا كېمىنى تېخىمۇ كۈچىنىپ ھەيدىدى، ئۇلار ھارغان - تالغىنىنىمۇ بىلمىدى، خەتەرلىك دولقۇنلاردىنمۇ قورقىمىدى...

ئوتقاشتەك قۇياش يەنە دېڭىزدىن كۆتۈرۈلگەندە پالۋانلار يىد - راققا تۇرۇپ قۇرۇقلۇققا، چاقناپ تۇرغان قىيا تاشلارغا، ئېگىز تاغ چوققىلىرىغا قارىدى... ئۇ دانىيە، يالماۋۇز پايىمال قىلغان يەر ئىدى. پالۋانلار قاتتىق خۇشال بولۇشقىنىچە كېمىنى تېز قىرغاققا ھەيدەپ كېلىپ توختاتتى ۋە لەنگەر تاشلىغاندىن كېيىن بىر - بىرلەپ قىرغاققا چىقتى. بۇ چاغدا قىيا تاش بويلىرىدا دانىيىنى چارلاپ قوغداۋاتقان قاراۋۇللا چەپراس قورال - لانغان قوشۇننى بايقىدى. قاراۋۇل باشلىقى نەيزە تۇتقىنىچە قىر - غاق تەرەپكە ئاتلىق كەلدى.

— سىلەر نېمە ئادەملەر؟ سىلەر بىزنىڭ مۇقەددەس زېمىنىمىزغا قوراللىق ھۇجۇم قىلماقچىمۇ؟ — دەپ خىتاب قىلدى. پالۋانلار ئىلگىرىلەشتىن توختىدى. بېئوۋۇف بېشىنى كۆ - تۈردى ۋە كۈلۈپ تۇرۇپ جاراڭلىق ئاۋاز بىلەن جاۋابەن دەيدى: — بىز گوتلار، پادىشاھ ھېيرانىڭ قول ئاستىدىكى ئادەم - لەر، ئاتام ئالەمگە داڭقى بار «شەمشەر قول» ئېلىپس بولىدۇ. بىز كۈچلۈك ھۆرمەت تۇيغۇمىز بىلەن دۆلىتىڭلارنىڭ مەشھۇر